

Partiklar från etanol- och dieselloja

Resultat från projektet

”Karakterisering av partikelemissionerna från en etanoldriven tung motor”

Genomfört vid Luleå tekniska universitet, LTU av:

Peter Ahlvik,

Dan Haupt

Karl-Erik Egebäck

och

Kent Nord

Ett tack till-

- ❖ Vinnova , Energimyndigheten och Vägverket
- ❖ STT Emtec AB, ELAB och Scania AB

Vi vill också tacka Kempestiftelserna och
Civilingenjörskörbundet miljöfond för deras
bidrag till vetenskaplig utrustning.

Etanol-och Dieselmotor från samma motorfamilj

Parameter	Värde	Enhet
Motor, modell	Scania DC9 02 / DSI 9 E01	
Certifiering	Euro III	
Förbränningsystem	DI, swirl supported	
Lufttillförsel	Turbo & aftercooler	
Motortyp	Rak, 6-cylindrar, liggande	
Cylindervolym	8 974	cm ³
Cyl. dia.	115	mm
Slaglängd	144	mm
Ventiler per cylinder	2	-
Kompression	17:1/ 24:1	-
Max effekt	169 (230)	kW (hp)
Max vridmoment	1 100	Nm

Bränslen

Etamax D

		<u>Metod</u>
Utseende	Rosa, klar vätska	ASTM D 2090
pH	min 5,2 max 9,0	AMSE 1131
Vatten	max 6,20 vikt-%	SS -ISO 760
Densitet (D 20/4)	0,820-0,840 g/ml	SS-ISO 758
Etanol 95%	90,2 vikt-%	
Tändförbättrare	7,0 vikt-%	
MTBE	2,3 vikt-%	
Isobutanol	0,5 vikt-%	
Korrosionsinhibitor	90 ppm	
Färgämne	röd	

I projektet användes
bland annat Etamax D
och miljöklass 1 diesel

Miljöklass 1, 2 och 3 dieseloilja

Bränslespecifikationer			
Egenskap	MK1	MK2	MK3
Densitet (kg/m ³)	800 – 820	800 – 820	835 – 845
Cetaneindex	>50	>47	
Cetane tal	>51	>51	>51
Destillation, (°C)			
Begynnelsekokpunkt vid 95% destillat, max	180 285	180 295	360
Viskositet, 40°C (mm ² /s)	1.4 – 4.0	1.4 – 4.0	
Svavel, max (ppm mass)	<10	<50	<350
Aska, max (% mass)	<0.01	<0.01	<0.01
Vatten, max (% mass)	<0.05	<0.05	<0.05
Aromatiska kolväten , max (% vol.)	<5	<20	-.
PAH, tri+, ma (% vol.)	<0.02	<0.1	-.
PAH, tri+, ma (% vikt.)	-	-	11.

Ytterligare krav finns enligt svensk standard. Utg 3, 2001-05-11
och Utg 3 2000- 03-31.

SMPS, SEM och Raman spektroskopi

Svep Elektron Mikroskop =SEM

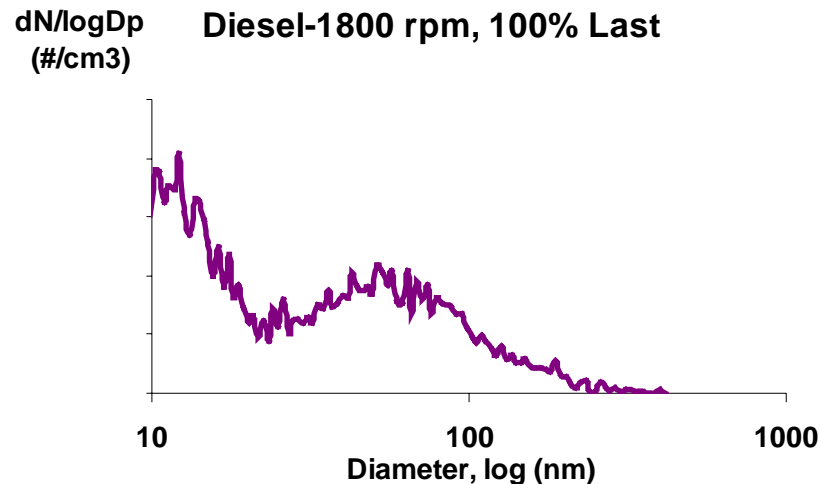
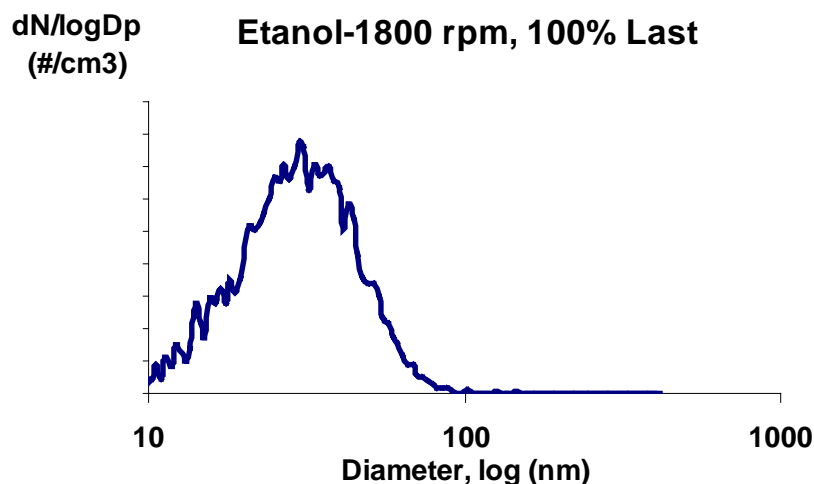
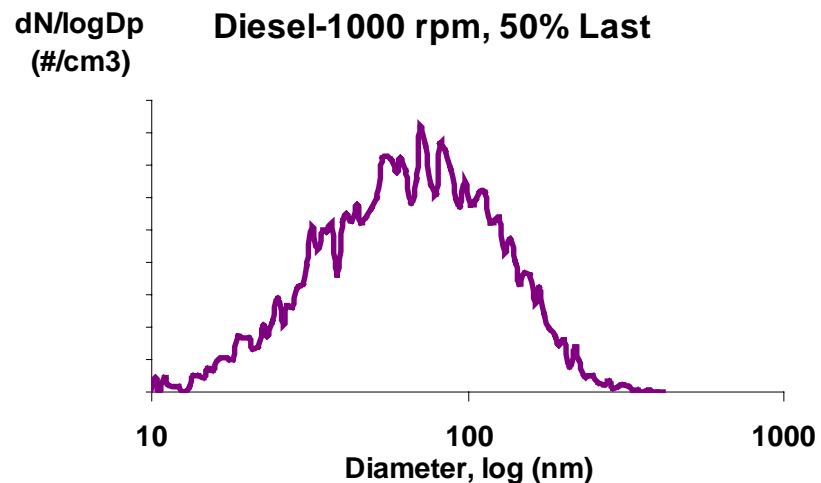
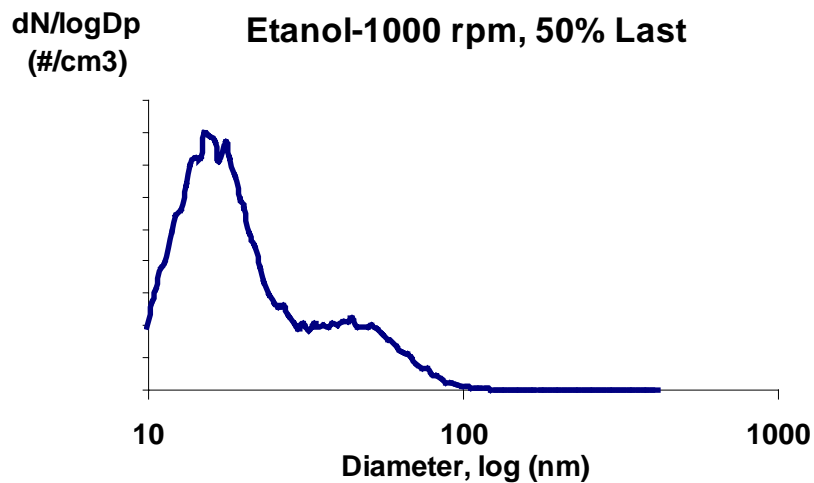
Scanning Mobility
Particle Sizer = SMPS,
mäter partikelstorlek
och distribution

Raman Spektroskopi:
mäter förändringar
som uppstår när ett
ämne bestrålas med
monokromatiskt ljus

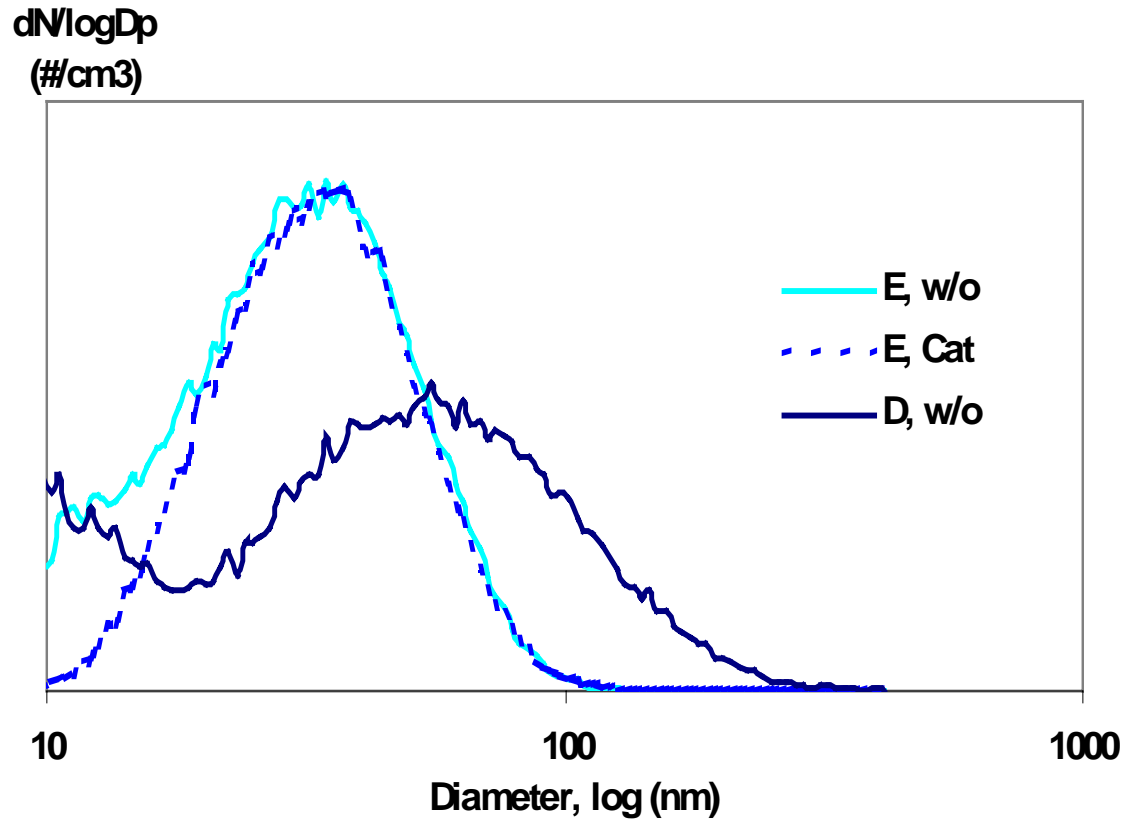
Partikelstorlek och distribution vid valda förhållanden

Partikelstorlek och distribution beräknat i enlighet med ESC (European Stationary Cycle)

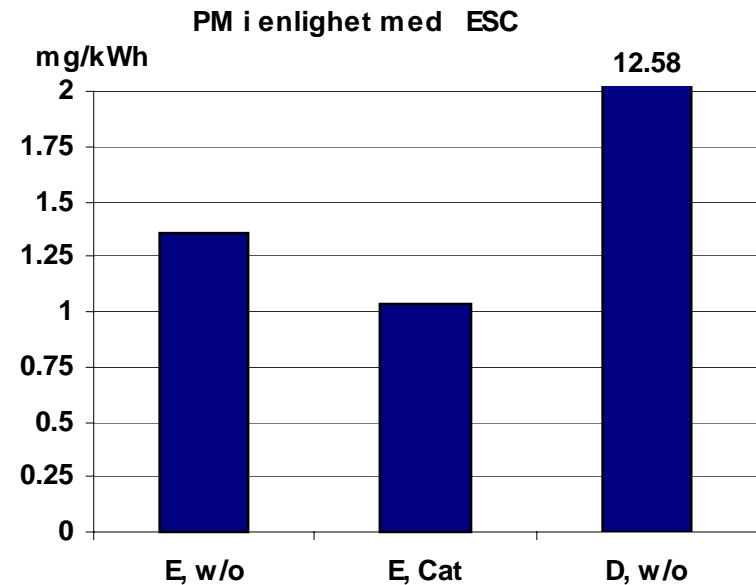
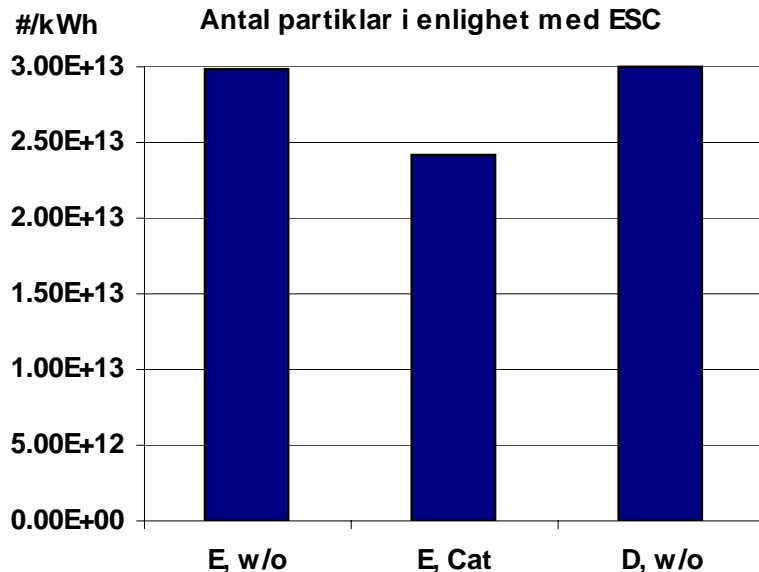
Etanolmotorn/EtamaxD
släpper i huvudsak ut
Partiklar < 100nm och med
storlek runt ~30 nm

Dieselmotorn/MK1 släpper
ut partiklar med storlek
runt 50-60nm och
storlekar upp till ca 300 nm

Massa och Antal i enlighet med ESC

~ lika många partiklar
släpps ut / kWh oberoende av
bränsle och motor

Etanolmotorn/EtamaxD släpper ut
ca 1/10 av den partiklemassa
som släpps ut av dieselmotorn/MK1

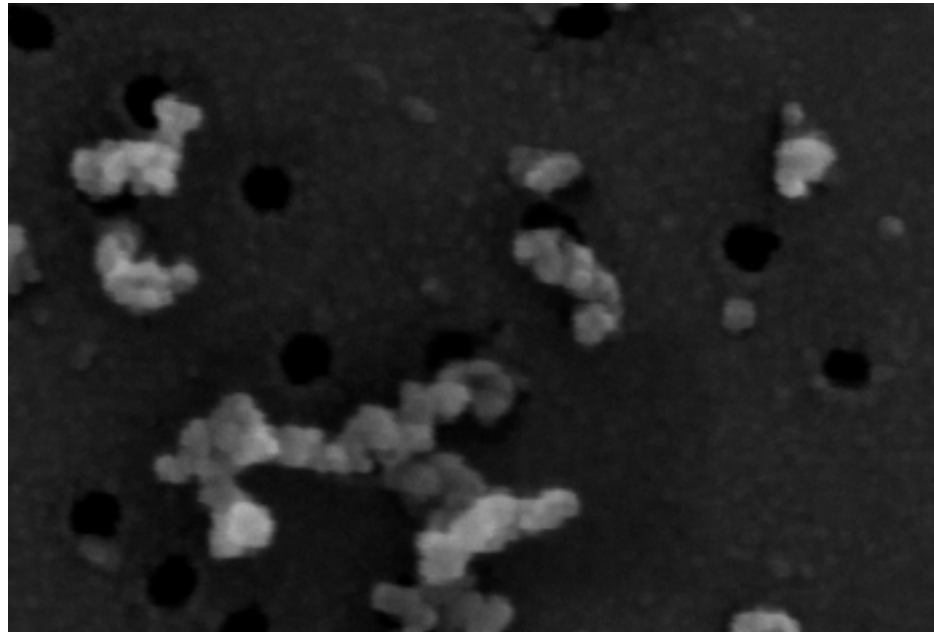
Svepelektronmikroskopi, SEM

Fasta dieselpartiklar i hög förstoring.

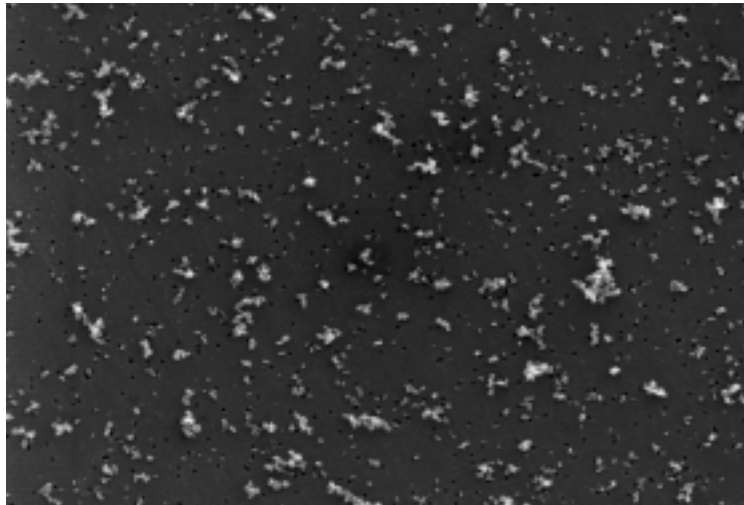
Notera hur partiklarna agglomerat i långa kedjor

Svarta hålen är porer med 100 nm i diameter

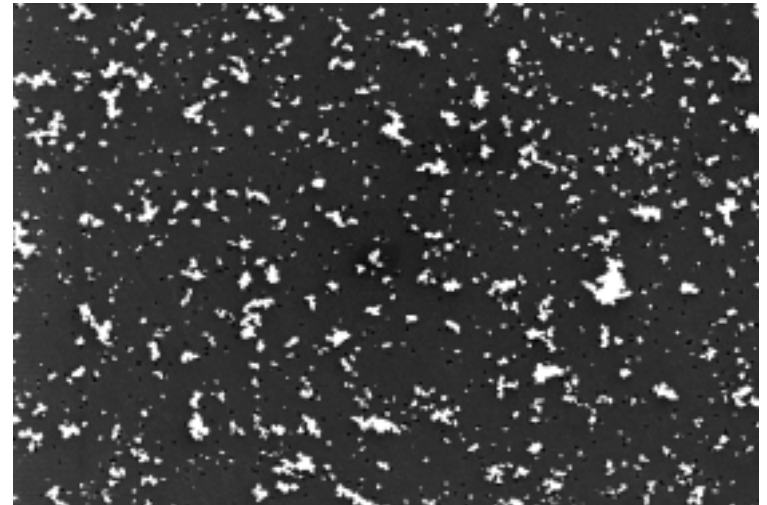
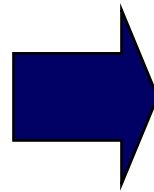
(1 nm = 10^{-9} m)

SEM bilder till Bildanalys

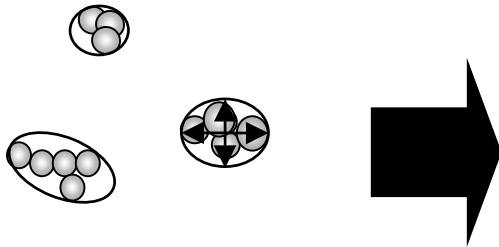

Sembild av fasta
diesel-partiklar i hög
förstoring

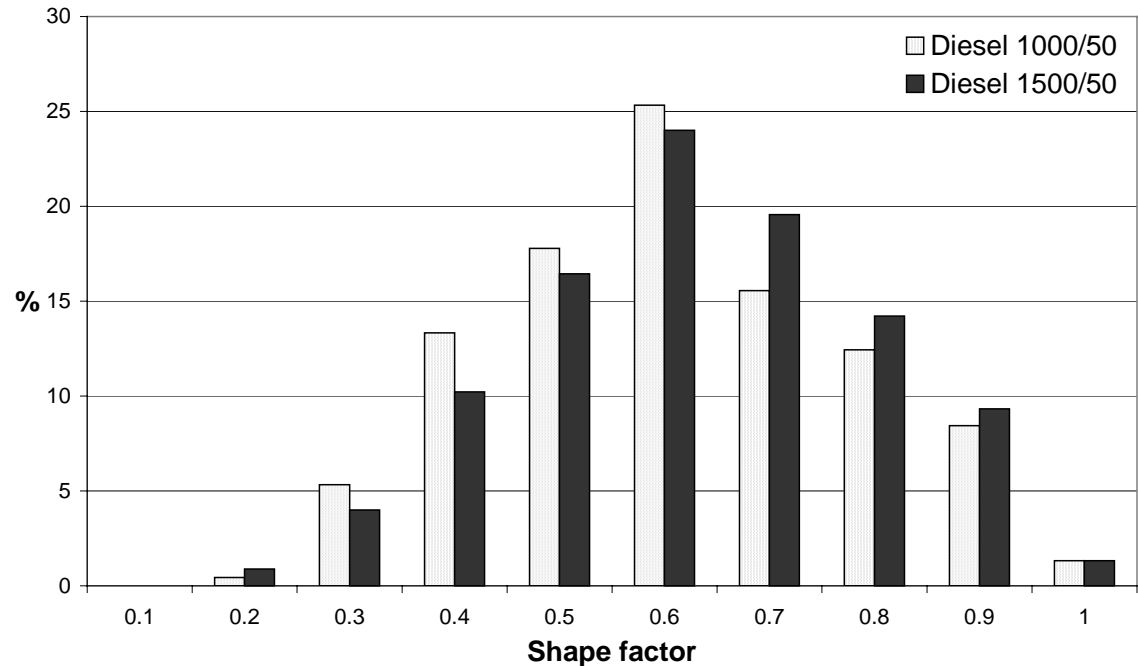

Samma bild efter
behandling i
bildanalysprogram

Partikelanalys och formfaktor

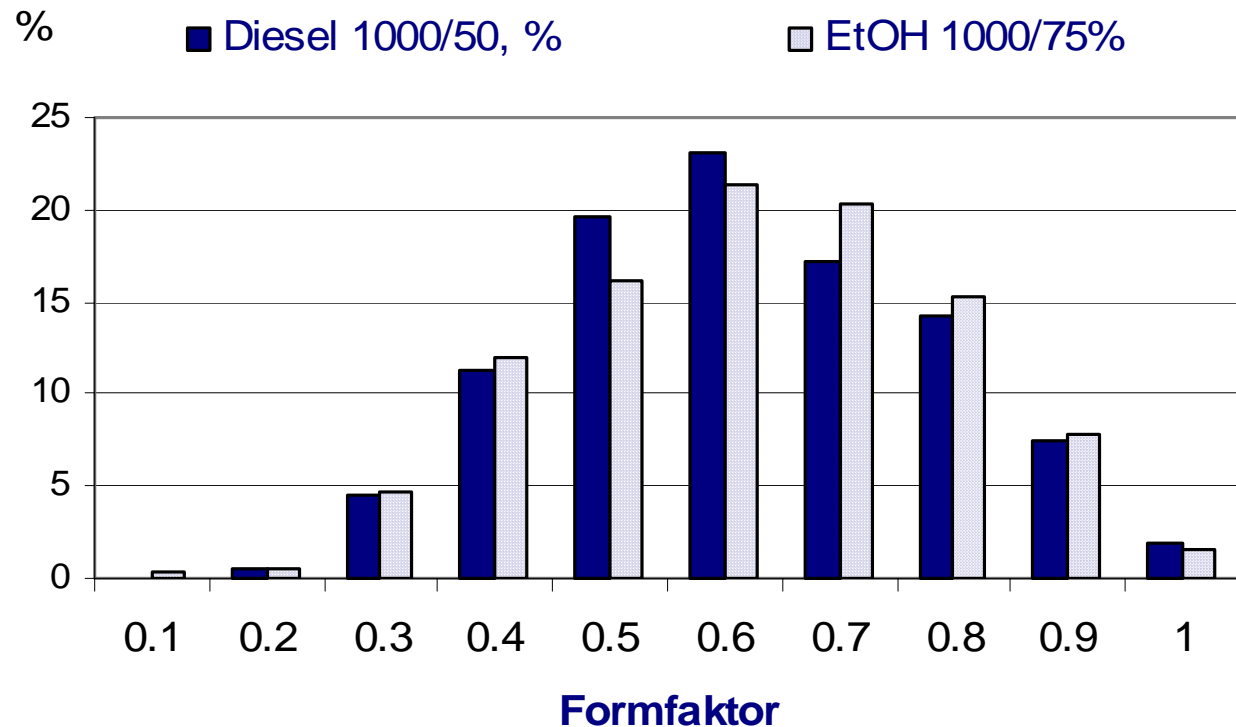
En elips anpassas till partiklarna. Kvoten mellan radierna ger ett mått på formen en "formfaktor"

Formfaktorns procentulla fördelning vid två olika körförhållanden

Partikelform, etanol-och dieselpartiklar

Fasta etanolpartiklar har i regel, procentuellt, sett, rundare partiklar/ partikelagglomerat än fasta dieselpartiklar

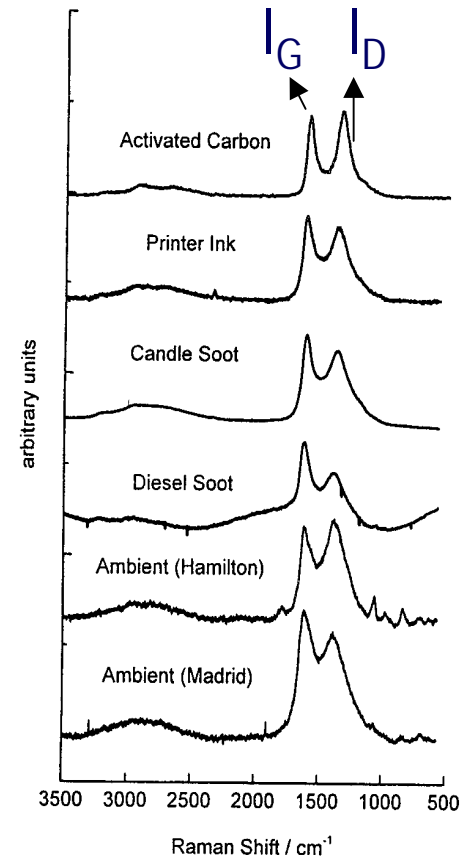
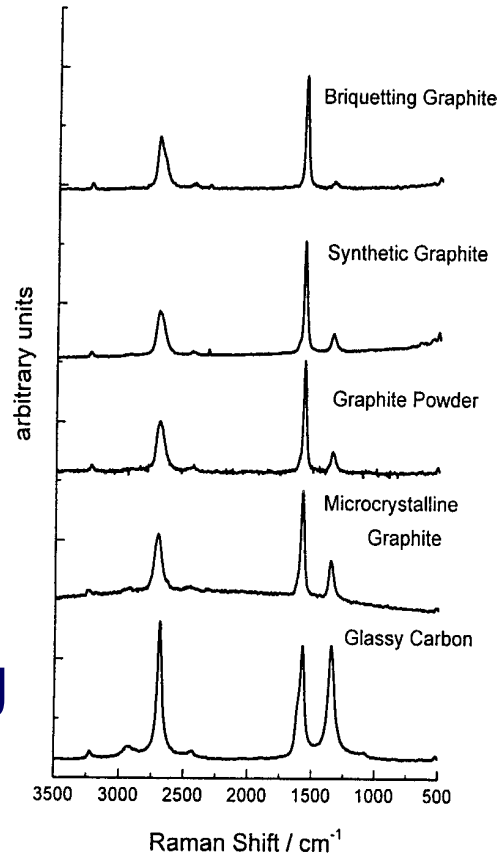

Raman Spectra av olika koltyper/grafit

Raman spectra på olika kol/grafit typer

Spectra till vänster, längst upp har den största kristallstrukturen

Det är förhållandet mellan I_G och I_D som används för bestämning av kristallstrukturen

Escrignano et al. 2001

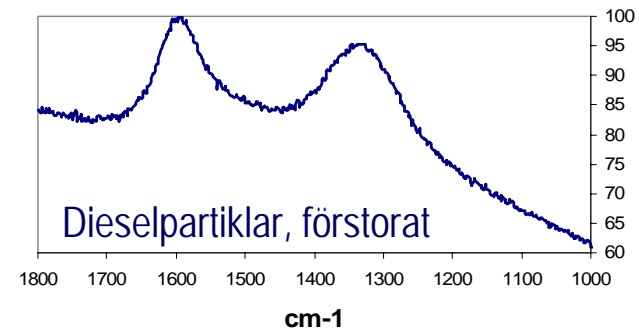
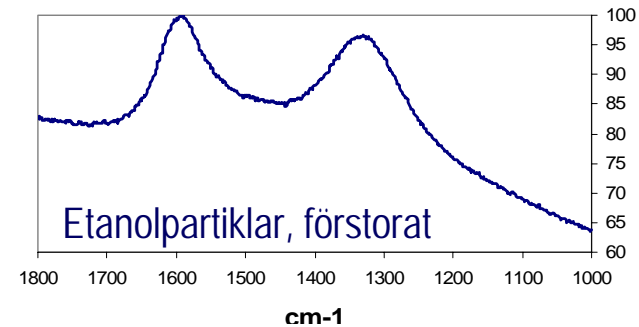
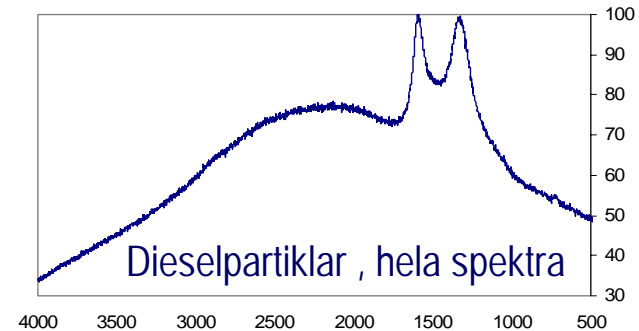

Raman spektra av etanolpartiklar och dieselpartiklar

Överst, ett helt spektra

Övriga spektra, fasta etanol- och diesel partiklar förstorat.

Minimala skillnader mellan spektra

Sammanfattning

- Etanolpartiklar är i regel mindre och har en medelstorlek på ca 30 nm jämfört med dieselpartiklars medelstorlek på ca 50-60nm. (ESC)
- Etanolpartiklar utgörs i huvudsak av ultrafina partiklar <100nm medan storlekar uppåt ca 300nm är vanligt förekommande för dieselpartiklar
- Antalet partiklar från en etanolmotor är ungefär detsamma som från en dieselmotor, men massan är bara ca 1/10
- Fasta etanol- liksom dieselpartiklar består i huvudsak av kol, med jämförbara kristallstrukturer

SAE Spring Fuels Lubricants 8-10/6 i Toulouse (preliminärt)

- Investigating the potential to obtain low emissions from a diesel engine running on ethanol and equipped with EGR, catalyst and DPF: Regulated emissions
- Hydrocarbons and aldehydes from a diesel engine running on ethanol and equipped with EGR, catalyst and DPF
- Particulate emissions from an ethanol fueled heavy-duty diesel engine equipped with EGR, catalyst and DPF

FRÅGOR?